

УДК 65.011.56

DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.79-65>**Король В.С.**

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародної економіки, маркетингу і менеджменту
*Івано-Франківський навчально-науковий інститут менеджменту
Західноукраїнського національного університету*

Нестерук О.С.

магістр
Західноукраїнський національний університет

Korol Volodymyr

PhD in Economics, Docent,
Associate Professor at the Department of International Economics,
Marketing and Management
*Ivano-Frankivsk Educational and Scientific Institute of Management
Western Ukrainian National University*

Nesteruk Ostep

Master's Degree
Western Ukrainian National University

ФІНАНСОВИЙ КОНСАЛТИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

FINANCIAL CONSULTING AS A TOOL FOR ENTERPRISE MANAGEMENT IN THE CONTEXT OF DIGITAL TRANSFORMATION

В умовах цифрової трансформації фінансовий консалтинг відкриває нові можливості для підприємств, які бажають зміцнити свої позиції на ринку та підвищити конкурентоспроможність. Це дослідження спрямоване на вивчення особливостей застосування фінансового консалтингу в діяльності сучасних підприємств. Для цього використовувалися різні наукові методи, зокрема аналіз для оцінки поточного стану світового ринку фінансового консалтингу, метод систематизації для виявлення основних можливостей та ризиків використання фінансового консалтингу в контексті його впливу на конкурентоспроможність підприємств, а також метод узагальнення для визначення основних тенденцій розвитку фінансового консалтингу в умовах цифровізації. В результаті дослідження доведено, що фінансовий консалтинг є важливим ресурсом для підприємств, які прагнуть зміцнити свої позиції на ринку, підвищити ефективність діяльності та адаптуватися до нових викликів цифрової економіки.

Ключові слова: консалтинг, управління, фінансовий консалтинг, підприємство, управління підприємством, цифрова трансформація.

In the context of digital transformation, financial consulting opens up new opportunities for businesses wishing to strengthen their market position and increase competitiveness. This study aims to examine the peculiarities of financial consulting in the activities of modern enterprises. For this purpose, various scientific methods were used, in particular, analysis to assess the current state of the global financial consulting market, a systematization method to identify the main opportunities and risks of using financial consulting in the context of its impact on the competitiveness of enterprises, and a generalization method to identify the main trends in the development of financial consulting in the context of digitalization. The study proves that financial consulting is an important resource for enterprises seeking to strengthen their market position, increase efficiency and adapt to the new challenges of the digital economy. The main characteristics of consulting activities in Ukraine are identified. Ukrainian consulting is at the stage of development, and further prospects for its strengthening depend on the stabilization of market relations in the country. The consulting market demonstrates both quantitative and professional growth, and the demand for services in the field of tax consulting and tax risk management is expected to increase. Studies have shown that financial consulting contributes to overall productivity and allows businesses to adapt more effectively to changes in the market and competitive environment. Engaging consultants allows the company to focus on core business processes, while complex tasks of optimizing business processes are outsourced to external experts, which in turn promotes innovation and accelerates decision-making. In view of the growing popularity of financial consulting in Ukraine, the features of its application are considered. Further

development of the consulting services market should meet the current needs of domestic business structures and comply with international standards.

Keywords: consulting, management, financial consulting, enterprise, enterprise management, digital transformation.

Постановка проблеми. Сучасні умови ведення бізнесу змушують власників постійно шукати нові способи підвищення ефективності своїх компаній. Оскільки традиційні методи управління поступово втрачають ефективність, підприємства змушені змінювати та вдосконалювати свої управлінські системи. Це сприяє зростанню попиту на універсальних консультантів, які можуть забезпечити комплексний підхід до управління, допомогти компаніям адаптуватися до динамічних змін та оптимізувати внутрішні процеси.

У західних країнах фінансовий консалтинг є визначальною професійною сферою, що надає підтримку керівникам підприємств. У промислово розвинених державах сотні тисяч приватних компаній та громадських організацій активно користуються послугами консультантів. Консалтингові фірми стали привабливим місцем для випускників університетів та бізнес-шкіл, які розглядають їх як перспективний старт кар'єри. Фінансовий консалтинг не лише сприяє підвищенню ефективності та конкурентоспроможності бізнесу, а й відіграє роль каталізатора змін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій літературі представлено значну кількість робіт, присвячених теоретичним засадам і практичним аспектам управлінського консалтингу загалом [1]. Водночас дослідження, що деталізують зміст і специфіку його окремих напрямів, залишаються обмеженими. Питання історії, теорії та методології розвитку консалтингу розглядають зарубіжні економісти-науковці, зокрема: А. Гросс, М. Кіппінг і Дж. Пур [2], А. Курно, М. Панетта, С. Брондоні [3] та інші.

Питання становлення національного ринку консалтингу висвітлюється в окремих дослідженнях ЄБРР та Асоціації консалтингових фірм України. Вагомий внесок у вивчення теоретико-методологічних і практичних аспектів формування та розвитку ринку консалтингових послуг зробили українські, науковці, зокрема: М. Безкровний, В. Верба[4], С. Козаченко, Охріменко, І. Спільник, та інші.

Попри значну кількість наукових публікацій, що розглядають різні аспекти розвитку консалтингу та його окремих напрямів, а також наявність в Україні численних іноземних і вітчизняних консалтингових компаній, залишається актуальною проблема забезпечення високої якості консалтингових послуг. Це особливо важливо для іноземних інвесторів, які готові в складний післявоєнний період надавати українським підприємствам і організаціям матеріальні, технологічні та фінансові ресурси для відновлення економіки країни.

Формулювання завдання дослідження. Метою цієї статті є розкриття особливостей фінансового консалтингу та його значення для українського бізнесу в епоху цифрової трансформації.

Виклад основного матеріалу дослідження. З набуттям незалежності Україна стала привабливою для іноземного капіталу, що сприяло освоєнню українського ринку та розвитку приватного підприємництва,

створюючи передумови для становлення консалтингових послуг. Вітчизняна консультативна галузь активно впроваджувала зарубіжний досвід.

Потреба у виході з кризового стану, підвищенні ефективності та конкурентоспроможності бізнесу привертає увагу українських управлінців і топ-менеджерів до консалтингових послуг. Завдяки розширенню спектра пропозицій клієнтська база консалтингових компаній зростає, включаючи як організації, що перебувають у кризі, так і успішні підприємства. Важливим фактором збільшення попиту стало впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності на великих підприємствах. [5]

В умовах сучасної економіки індустрія управлінського консалтингу є глобальним ринком, що демонструє стійке зростання та динамічний розвиток. За прогнозами аналітичної консалтингової агенції *Mordor Intelligence* (США), у найближчі п'ять років обсяг ринку управлінського консалтингу буде зростати в середньому на 4,75% щорічно, збільшившись із 341,60 млрд доларів США у 2024 році до 430,82 млрд доларів США у 2029 році. [6]

Зростання попиту на послуги управлінського консалтингу зумовлене насамперед технологічним прогресом, глобалізацією та змінами в законодавстві, що спонукають підприємства звертатися до консультантів для розробки індивідуальних стратегій розвитку. Консалтингові компанії пропонують широкий спектр послуг, зокрема стратегічне планування, оптимізацію бізнес-процесів, цифрову трансформацію, управління персоналом та фінансами. Завдяки своїм експертним знанням консультанти допомагають підприємствам знаходити нові можливості, мінімізувати ризики та впроваджувати ефективні рішення.

Консалтингові послуги можуть охоплювати різні аспекти діяльності підприємства, що зумовлює існування численних їх видів. Загалом їх поділяють на дві основні групи: консалтинг бізнес-процесів і виробничий консалтинг. В Україні зростає популярність фінансового консалтингу, який активно розвивається і на світовому ринку. Західні компанії вже повною мірою оцінили переваги фінансового консалтингу, що охоплює управління фінансами, податкове планування та бухгалтерський облік.

Фінансовий ринок неможливий без застосування цифрових технологій, таких як мобільні додатки, інформаційні технології, електронні платіжні системи, онлайн-перекази та управління рахунками через Інтернет. Цей швидкий розвиток технологій відкрив нові можливості для фінансового консалтингу, який відіграє важливу роль у наданні професійної допомоги клієнтам при ухваленні важливих фінансових рішень.

Інтеграція цифрових технологій у фінансовий консалтинг відкриває нові можливості для оптимізації процесів, підвищення ефективності та значного покращення досвіду клієнтів. Одним з основних рушіїв цієї трансформації є швидкий прогрес хмарних обчислень. Хмарні технології дозволяють консалтинговим фірмам

ефективно зберігати та обробляти величезні обсяги даних, забезпечуючи безперебійний доступ до інформації в будь-якій точці світу. Це не тільки полегшує процеси взаємодії між консультантами, клієнтами та іншими зацікавленими сторонами, а й значно підвищує мобільність, гнучкість і продуктивність у прийнятті рішень. Хмарні платформи забезпечують збереження даних у реальному часі, дозволяючи вчасно реагувати на зміни ринку та клієнтські вимоги, що, в свою чергу, сприяє швидкому і точному ухваленню стратегічних фінансових рішень.

Цифрові технології також можуть значно покращити досвід клієнтів у фінансовому консалтингу. Віртуальні консультації, онлайн-зустрічі та відео-конференції дають змогу клієнтам отримувати кваліфіковану допомогу без потреби особисто відвідувати офіс консалтингової компанії. Це особливо зручно для клієнтів, які перебувають у різних регіонах або мають обмежену можливість для переміщення. Крім того, використання цифрових платформ для спільної роботи та обміну документами дозволяє учасникам проектів одночасно працювати над документами, обмінюватися файлами і коментарями в реальному часі, що усуває потребу в особистих зустрічах і значно скорочує час, витрачений на узгодження та затвердження. Водночас варто підкреслити, що впровадження цифрових технологій у фінансовому консалтингу супроводжується певними викликами та ризиками. Одним із головних завдань є забезпечення кібербезпеки та захисту конфіденційних даних клієнтів. Консалтинговим компаніям необхідно інвестувати в надійні системи безпеки та регулярно їх оновлювати, щоб гарантувати захист як своїх ресурсів, так і даних клієнтів від кібератак і витоків інформації.

Цифрові технології створюють нові можливості для вдосконалення фінансового консалтингу, підвищуючи ефективність, покращуючи клієнтський досвід і забезпечуючи конкурентні переваги. Компанії, які швидко реагують на цифрову трансформацію, матимуть кращі шанси на успіх у майбутньому. Проте важливо враховувати ризики та виклики, пов'язані з впровадженням нових технологій, і розробляти ефективні стратегії для їх подолання. Однією з головних переваг цифрового фінансового консалтингу є здатність обробляти та аналізувати великі обсяги даних за допомогою потужних аналітичних інструментів та хмарних технологій. Це дає можливість консультантам виявляти приховані тенденції, закономірності та можливості, які раніше було складно помітити вручну. Наприклад, завдяки технологіям великих даних та машинного навчання, консалтингові компанії можуть аналізувати історичні фінансові дані клієнтів, ринкові тренди, макроекономічні показники та інші важливі джерела інформації для надання більш точних прогнозів та рекомендацій.

Цифрові технології також сприяють підвищенню ефективності та продуктивності консалтингових компаній. Автоматизація рутинних завдань, таких як складання звітів, аналіз даних та моделювання сценаріїв, дозволяє консультантам зосередитися на більш складних і стратегічних аспектах своєї роботи. Завдяки віддаленим консультаціям, онлайн-зустрічам та відео-конференціям клієнти більше не зобов'язані фізично відвідувати офіс консалтингової фірми. Це не тільки заощаджує їхній час і гроші, а й забезпечує більшу зручність і гнучкість. Клієнти можуть отримувати кон-

сультації з будь-якої точки світу, що є особливо важливим для міжнародних клієнтів або тих, хто має обмежену можливість для подорожей.

Цифрові платформи для співпраці та обміну документами також покращують комунікацію та взаємодію між консультантами та клієнтами. За допомогою таких платформ учасники проектів можуть працювати над документами спільно, обмінюватися файлами, коментарями та зауваженнями в реальному часі. Це значно скорочує час, необхідний для узгодження та затвердження, і робить робочий процес більш ефективним.

Крім покращення клієнтського досвіду, цифрові технології допомагають фінансовим консалтинговим компаніям підтримувати конкурентоспроможність на ринку. Завдяки інноваційним рішенням, таким як штучний інтелект, машинне навчання та аналітика великих даних, консультанти можуть надавати точні, своєчасні та обґрунтовані рекомендації, що дозволяє їм випереджати конкурентів.

Проте, як уже зазначалося, впровадження цифрових технологій у фінансовий консалтинг не обходиться без ризиків та викликів. Одним з головних пріоритетів є забезпечення кібербезпеки та захисту конфіденційних даних клієнтів. Консалтингові компанії повинні інвестувати в надійні системи безпеки, постійно оновлювати їх та проводити відповідне навчання персоналу з питань захисту даних.

Впровадження нових технологій також може вимагати значних інвестицій у обладнання, програмне забезпечення та навчання персоналу. Це може стати викликом, особливо для малих консалтингових фірм з обмеженими ресурсами. Проте в довгостроковій перспективі інвестиції в цифрову трансформацію здатні принести значні переваги та окупитися завдяки покращенню ефективності, продуктивності та конкурентоспроможності.

Цифрова трансформація фінансового консалтингу є неминучою тенденцією, що створює нові можливості для оптимізації процесів, підвищення ефективності та покращення досвіду клієнтів. Консалтингові компанії, які ефективно використовують переваги цифрових технологій і здатні адаптуватися до змінюваних вимог ринку, матимуть більше шансів на успіх у майбутньому.

Фінансовий консалтинг об'єднує кілька компонентів, зокрема податкове та інвестиційне консультування, аудит. Збір цих консультаційних послуг орієнтований на підвищення ефективності фінансової політики, зменшення податкових ризиків, скорочення транзакційних витрат та проведення аудиту для уникнення можливих помилок. Для фізичних осіб перспективи фінансового консалтингу пов'язані з наданням експертних послуг після запровадження обов'язкової накопичувальної пенсійної системи в майбутньому (зокрема, допомога в виборі КУА для застрахованих осіб). Вважається, що фінансовий консалтинг має великий потенціал для подальшого розвитку завдяки сприятливій економічній ситуації та розвитку фінансових ІТ-технологій.

У межах фінансового консалтингу варто виділити податкове консультування як окрему галузь діяльності. Зростаючий попит на ці послуги зумовлений постійними змінами податкового законодавства та прагненням економічних агентів оптимізувати результати фінансово-господарської діяльності через зменшення податкових зобов'язань перед бюджетами різних

рівнів. Податковий консалтинг охоплює попередній аналіз та оцінку декларацій, консультування з податкового планування та юридичний супровід суб'єктів. Саме комплексний підхід у консультуванні всіх податкових аспектів є найбільш актуальним, оскільки консультант не лише пропонує рішення, а й допомагає його реалізувати, беручи на себе відповідальність за кінцеві наслідки. Тому податковий консалтинг можна вважати невід'ємною частиною сучасної податкової системи.

Висновки. Розвиток цифрових технологій та діджиталізація бізнес-процесів значно впливають на сферу фінансового консалтингу, створюючи нові можливості для оптимізації та підвищення ефективності послуг. Ключовими тенденціями є впровадження ана-

літичних платформ, хмарних сервісів, штучного інтелекту та машинного навчання. Аналіз поточного стану фінансового консалтингу виявив ряд проблем і можливостей для покращення, зокрема: необхідність адаптації до цифрових трансформацій, попит на більш персоналізовані та орієнтовані на клієнта послуги, а також важливість забезпечення кібербезпеки та захисту конфіденційності даних.

Для ефективної оптимізації фінансового консалтингу важливо розробити комплексну стратегію, яка включає впровадження інноваційних технологій, удосконалення методів аналізу та прогнозування, забезпечення високого рівня кібербезпеки та захисту конфіденційності даних, а також безперервний розвиток компетенцій і навичок консультантів.

Список використаних джерел:

1. Воронкова А. Е., Отенко В. І., Воронков Д. К. Основи управлінського консультування: навч. посіб. / за ред. А. Е. Воронкової. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2010. 484 с.
2. Gross A., Poor J. The Global Management Consulting Sector. *Business Economics. Palgrave Macmillan Journals*. 2008. Vol. 43 (4). P. 59–68. DOI: <https://doi.org/10.2145/20080408>
3. Brondoni S. Management Consulting. *Global Markets and Corporate Networking*. Symphonia. Emerging Issues in Management. 2007. Issue 1. DOI: <https://doi.org/10.4468/2007.1.03brondoni>
4. Верба В. А. Структурна конфігурація вітчизняного ринку консалтингових послуг. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Сер.: Проблеми економіки та управління. 2010. № 683. С. 49–54.
5. Віннікова І. І., Марчук С. В. Особливості розвитку ринку консалтингових послуг в Україні. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/7/5.pdf>
6. Mordorintelligence. Management Consulting Services Market Size & Share Analysis – Growth Trends & Forecasts (2024 – 2029). <https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/managementconsulting-services-market>

References:

1. Voronkova A. E., Otenko V. I. & Voronkov D. K. (2010) *Osnovy upravlinskoho konsultuvannya: navch. posib*. [Basics of managerial consulting]. Kharkiv: VD "INZhEK". (in Ukrainian)
2. Gross A., Poor J. (2008) The Global Management Consulting Sector. *Business Economics. Palgrave Macmillan Journals*. vol. 43 (4), pp. 59–68. DOI: <https://doi.org/10.2145/20080408>
3. Brondoni S. (2007) Management Consulting. *Global Markets and Corporate Networking*. Symphonia. Emerging Issues in Management. Issue 1. DOI: <https://doi.org/10.4468/2007.1.03brondoni>
4. Verba V. A. (2010) Strukturna konfiguracya vitchyznyanoho rynku konsal'tynhovykh posluh. [The structural configuration of domestic consulting market]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika"*. Ser.: Problemy ekonomiky ta upravlinnya. no. 683, pp. 49–54.
5. Vinnikova I. I., Marchuk S. V. Osoblyvosti rozvytku rynku konsal'tynhovykh posluh v Ukraini. [Features of the development of the consulting services market in Ukraine]. Available at: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/7/5.pdf>
6. Mordorintelligence. (2024). Management Consulting Services Market Size & Share Analysis – Growth Trends & Forecasts (2024 – 2029). Available at: <https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/management-consulting-services-market>